5. Максімова В.Ф. Деякі питання формування складу фінансових і нефінансових показників інтегрованої звітності // В.Ф. Максімова, Р. В.Кузіна // Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2015. – Серія Економіка. Выпуск 2(4). Частина І. – С. 243-249.
6. Лоханова Н.О. Корпоративна звітність в Україні і світі в контексті євроінтеграції — вимоги інвесторів, проблеми, перспективие / Н. О. Лоханова // Економіка та держава № 10/2014 – С. 6-10.
7. Безверхий К.В. Методологічні підходи до визначеним мети інтегрованої звітності підприємства / К. В. Безверхий // Scientific bulletin of the national academy of statistics. Accounting and audit, 2017, №4/ - С. 48-58.
8. Freeman, R. Edward; Reed, David L. (1983). "Stockholders and Stakeholders: A new perspective on Corporate Governance" (PDF). California Management Review. 25 (3): 88–106. Retrieved 21 October 2017.
9. Certo & Certo (2005). Modern Management (10th ed.) / Samuel C. Certo, Rollins College, S. Trevis Certo, Texas A&M University. Pearson. – 580 p.
10. Heath, Joseph (2006). "Business ethics without stakeholders". Business Ethics Quarterly. 16 (3): P. 533–557.
11. Международный стандарт «Интегрированная отчетность» / IR – Режим доступа: http://ir.org.ru/biblioteka/materialy-msio.
12. Международный комитет по интегрированной отчетности (IIRC) выпустил проект Международной концепции интегрированной отчетности для обсуждения / PWC – Режим доступа: http://www.pwc.ru/ru/ifrs/express/may-2013.html.
13. Бизнес-лидеры: что вам нужно знать. Интегрированная отчетность / IR – Режим доступа: http://ir.org.ru/attachments/article/13/Business-leaders-what-you-need-to-know-Russian.pdf
14. Корпоративна соціальна відповідальність: молелі та управлінська практика: посібник / [та ін.]– К. : Вид-во «Фарбований лист», 2011. — 480 с.

Мартиненко Я. В.
студент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

В сучасних умовах фінансової нестабільності проблема формування ефективної облікової політики суб'єктів державного сектору набуває особливої актуальності та потребує розробки науково-прикладних підходів. Фундаментом організації всього облікового процесу виступає розпорядчий документ про облікову політику. Так згідно Національному положенню (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 „Подання фінансової звітності" суб'єкт державного сектору має послідовно застосовувати облікову політику таким чином, щоб фінансова звітність відповідала всім вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі. Встановлення та використання найефективніших методів бухгалтерського обліку забезпечить якісне планування кошторису та складання фінансової звітності.

Проблематику перспектив удосконалення обліку та підвищення ефективності контролю фінансового забезпечення досліджено такими науковцями, як: Т.С. Бабич, І.Д.Бенько, Л.В. Гізатуліна, Р.Т. Джога, О.О. Дорошенко, С.О. Левицька, Л.Г. Ловінська, М.Р.Лучко, С.В. Свірко, В.В. Сопко, Н.І. Сушко, Н.М. Хорунжак, І.Я. Чугунова, В.О. Шевчук, І.Ф. Щербина,

І.Є. Януль та інші [1].

Оцінюючи результати досліджень вчених у цьому напрямку, можна зробити висновок про необхідність подальшого дослідження проблемних питань фінансового забезпечення закладів освіти з урахуванням різних джерел фінансування та зарубіжного досвіду.

Необхідно зазначити, що програма реформування освіти має відбуватися з урахуванням сучасних економічних реалій в Україні та зарубіжного досвіду. Будь-які зміни в системі освіти неможливі без належного фінансового забезпечення, а вивчений досвід підтверджує, що саме бюджет є його домінуючим джерелом. Для підвищення ефективності діяльності установ освіти потрібно проводити виважену кадрову політику, розширювати перелік платних послуг, більше уваги приділяти розвитку кредитної системи фінансування освіти і науки, надати автономію закладам освіти.

Фінансові активи установ державного сектору економіки включають дебіторську заборгованість, фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти установ та державних цільових фондів, кошти бюджетів та інших клієнтів, інші фінансові активи. Близькість до грошей – це властивість фінансового активу, яка дає можливість його швидкого перетворення у грошові кошти з мінімальними затратами та затримкою у часі.

Фінансові активи, що виникають унаслідок твердих контрактів на придбання або продаж ресурсів (робіт, послуг), відображаються в балансі після виникнення права на отримання активу або зобов'язання на його передачу. Незважаючи на велику кількість поглядів щодо економічної сутності поняття „фінансові активи", так і не простежується єдиного, уніфікованого визначення. Отже, фінансові активи бюджетних установ є контрактним правом суб'єкта державного сектору, які уособлюють певні зобов'язання, які виражаються у грошовій формі та мають на меті принести вигоди у майбутньому. Особливої уваги потребує оцінка фінансових активів у бухгалтерському обліку. Зокрема, відповідно до НП(С)БОДС 134 „Фінансові інструменти", фінансові активи, придбані в результаті систематичних операцій, визнаються на дату укладення контракту або на дату його виконання. При цьому обраний суб'єктом державного сектору метод визнання має застосовуватися послідовно до кожного виду фінансових активів.

Якщо суб'єкт державного сектору визнає фінансовий актив та пов'язане з ним фінансове зобов'язання на дату укладення контракту, відсотки нараховуються з дати виконання контракту, коли переходить право власності.

Наявні проблеми фінансового забезпечення освіти можна поділити на три групи:

– оптимізація розподілу загальних суспільних видатків на освіту між освітніми рівнями;

– запровадження нових механізмів фінансового забезпечення, що стимулюють освітню якість;

– забезпечення цільового та результативного використання коштів, виділених на освіту [3].

Основні джерела фінансування розвитку освіти можуть доповнюватися джерелами віднесеними до категорії додаткових. Серед них варто назвати такі:

– кошти одержані за навчання, підготовку, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів згідно з укладеними договорами;

– плата за надання додаткових освітніх послуг;

– кошти, одержані за науково-дослідні роботи та послуги, виконані навчальним закладом на замовлення підприємств, установ, організацій та громадян;

– доходи від реалізації продукції навчально-виробничих майстерень, підприємств, цехів і господарств, від надання в оренду приміщень, споруд, обладнання;

– дотації місцевих бюджетів;

– кредити банків;

– добровільні грошові внески, матеріальні цінності, одержані від підприємств, установ, організацій, окремих громадян;

– інші кошти [2].

Український ринок освітніх послуг має всі передумови для розвитку, але обов'язковою умовою є реформи у фінансуванні освіти. Тому державна політика у реформуванні сфери освіти повинна базуватися на таких пріоритетних напрямках, як: розширення автономії закладів освіти у відповідності з європейськими нормами; посилення взаємодії освітніх закладів і ринку праці; визначення фінансування освіти як пріоритетного напряму державних видатків та формування багатоканальної системи фінансового забезпечення закладів освіти; розробка нової, адаптованої до ринкових умов економічної моделі навчально-виховного процесу, спрямованого на підвищення якості знань майбутніх фахівців.

Основні висновки та результати, отримані у процесі проведеного дослідження, полягають у наступному:

1. Освіта має вплив на всі сфери економічного, соціально-культурного та політичного життя суспільства і є важливою складовою досягнення його економічного зростання та добробуту.

2.Визначено, що інформаційним забезпеченням управління діяльністю установи повинна стати належним чином побудована обліково-аналітична система, що являє собою сукупність облікової інформації та отриманих на її базі аналітичних даних, які сприяють прийняттю управлінських рішень. Основним принципом, що забезпечує ефективність функціонування обліково-аналітичної системи, є безперервність взаємодії її складових: обліку, аналізу й контролю.

3. В ході дослідження з'ясовано, що рівень ефективності навчального закладу залежить не лише від особливостей фінансового забезпечення їх діяльності. Значний вплив на діяльність мають такі якісні показники, як: якість науково-педагогічного потенціалу, якість навчання, сприйняття роботодавцями якості освіти в українських закладах освіти.

4. Удосконалення технології збору та опрацювання облікової інформації в сучасних умовах діяльності установ, можливе за умови повної автоматизації облікових процесів. При цьому суттєвий акцент необхідно робити також на уніфікації програмного забезпечення [5].

Список використаних джерел

1. Бенько І.Д.Організація обліку фінансово забезпечення закладів освіти / І.Д.Бенько, С.В. Сисюк // Наук. вісник Херсонського державного ун-ту.– Херсон: ХДУ. – 2015. – С.147-150.
2. Бенько І.Д. Методика обліку освітніх послуг у вищих навчальних закладах / І.Д.Бенько // Матеріали III міжнародної науково-практична конференції. «Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні». 10-11 жовтня 2014 р. Тернопіль: ТАЙП, 2014. – С.140-142.
3. Бенько І.Д. Проблемні аспекти організації обліку в установах освіти / І.Д.Бенько // Наук. вісник Херсонського державного ун-ту. – Херсон: ХДУ. – 2017. – С.114-117.
4. Бенько І.Д. Організація обліку, аналізу та контролю розрахунків бюджетних установ / І.Д.Бенько // Науковий журнал. – Вип. 24.– Тернопіль: ТНЕУ, 2011. – С.24-34.
5. Бенько І.Д. Особливості діяльності установ державного сектору економіки та їх вплив на організацію обліку / І.Д.Бенько) // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 30 черв. 2017 р.] редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – С.93-96.
6. Лучко М.Р. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. / М.Р. Лучко, І.Д.Бенько. – Тернопіль: Економічна думка, 2016. – 360 с.

7. Яцишин, С. Р. Суб'єкти державного сектору в структурі економіки держави [Текст] / С. Р. Яцишин // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 10-11 жовт. 2014 р.] / редкол. : З. В. Задорожний, В. А. Дерій, М. Р. Лучко [та ін.] ; г, л. ред. З. В. Задорожний. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. - С. 182-183. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/16295

Петрик О. А.
доктор економічних наук, професор,
Дядюн О. О.
аспірантка
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна

ТОРГОВЕЛЬНА МАРКА: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Важливою умовою акумулювання вартості сучасними підприємствами є підвищення уваги до інформатизації та інтелектуалізації господарської діяльності, зокрема і через використання інтелектуальної власності. Одним із найбільш відомих об'єктів інтелектуальної власності є торговельні марки, що використовуються для індивідуалізації товарів та послуг конкретного суб'єкта господарювання. Торговельна марка вирізняє товар серед аналогічних, виступає показником його якості, а також засобом реклами. Успішна торговельна марка потребує активного управління, а, відповідно, і облікового забезпечення. Однак, система бухгалтерського обліку не завжди містить інформацію про наявність і реальну вартість торговельних марок. Як наслідок, виникає ситуація, за якої реальна вартість підприємства, генерована в тому числі і за допомогою торговельної марки, значно перевищує його балансову вартість. У цьому аспекті питання визнання, оцінки та обліку торговельних марок потребує нових досліджень.

Своєрідним підгрунтям організації обліку прав на торговельні марки, є загальна правова система у сфері інтелектуальної власності, що містить ряд нормативно-правових актів. Основними з них є Цивільний кодекс України та Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Вказані нормативні акти оперують такими поняттями як «торговельна марка» та «знак для товарів та послуг».

Відповідно до Цивільного Кодексу України [1] під торговельною маркою розуміється будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що виробляються (надаються) іншими особами. У свою чергу, Закон «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [2] містить визначення: знак – означення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб. Погоджуємося з думкою вітчизняних науковців [3; 4, с. 35-36], що в нормативному середовищі ці поняття використовуються як синонімічні. З огляду на це, з метою уникнення термінологічної плутанини, важливим є узгодження нормативних актів та вживання одного усталеного позначення в зазначених документах, а також його відповідність нормативно-правовим актам, що регулюють безпосередньо облікові аспекти (Податковий кодекс України, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку).

У закордонній практиці поширеним є термін «бренд». Однак, науковці вказують на існування відмінностей між термінами «торговельна марка» та «бренд»: